

До спеціалізованої вченої ради
ДФ 70.895.097 у Хмельницькому
університеті управління та права
імені Леоніда Юзькова

РЕЦЕНЗІЯ

кандидатки юридичних наук, доцентки

ГАЛУС Олени Олександрівни на дисертацію

**ПАЦЮКА Олексія Дмитровича на тему «Адміністративно-правове
регулювання виробництва та обігу цементу в Україні», поданої на
здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 08 Право за
спеціальністю 081 Право**

Актуальність теми дисертаційного дослідження. Актуальність теми дисертаційного дослідження зумовлена стратегічною роллю цементної галузі у забезпеченні розвитку інфраструктури, будівництва та економічного зростання України. Виробництво цементу є базовою складовою реалізації державних програм відбудови, модернізації житлового фонду та розвитку промисловості, що набуває особливого значення в умовах воєнного стану, інтеграції до європейського економічного простору та необхідності дотримання сучасних екологічних стандартів. Належне адміністративно-правове регулювання цієї сфери є ключовою передумовою забезпечення якості будівельних матеріалів, безпеки будівництва та конкурентоспроможності національної економіки.

Попри наявність нормативної бази, регулювання виробництва та обігу цементу залишається недостатньо ефективним. Чинне законодавство характеризується фрагментарністю, наявністю прогалин у питаннях транспортування, сертифікації продукції, контролю за дотриманням екологічних вимог та впровадженням інноваційних технологій. Відсутність комплексного механізму адаптації до європейських стандартів, зокрема вимог Регламенту (EU) №305/2011, а також недостатнє стимулювання модернізації виробництва створюють бар'єри для розвитку галузі та формують ризики для споживачів. Діяльність суб'єктів господарювання у сфері виробництва цементу потребує оновлення підходів до ліцензування, контролю, застосування адміністративних засобів впливу та забезпечення прозорості регуляторних процедур.

Таким чином, дослідження адміністративно-правових засад регулювання виробництва та обігу цементу є своєчасним і суспільно значущим. Воно спрямоване на удосконалення законодавства, формування ефективних механізмів державного контролю, забезпечення належної якості будівельних матеріалів та створення умов для сталого розвитку цементної галузі. Результати дослідження сприятимуть підвищенню ефективності державної політики у сфері промислового виробництва, зміцненню економічної спроможності держави та забезпеченню нормативної основи для відбудови України.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків, рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх новизна.

Наукові положення, висновки і рекомендації, викладені у дисертації ПАЦЮКА Олексія Дмитровича, достатньою мірою обґрунтовані та відповідають меті та завданням роботи, що забезпечується адекватністю обраних методів дисертаційного дослідження.

Дисертація підготовлена на високому професійному рівні. Сформована структура дисертації дала можливість здобувачу послідовно і комплексно проаналізувати широкий спектр питань, які стосуються адміністративно-правового регулювання виробництва та обігу цементу в Україні.

У процесі підготовки роботи автором опрацьовано значний масив джерел (167 позицій), що охоплюють нормативно-правові акти та наукові дослідження з різних галузей права, передусім адміністративного, господарського, екологічного, фінансового та митного, а також окремі положення цивільного й земельного права, які стосуються регулювання діяльності у сфері будівництва та виробництва цементу. Додатково використано спеціалізовані праці з технічного регулювання, стандартизації, будівельних норм, статистичні матеріали, аналітичні звіти профільних асоціацій та міжнародні регламенти ЄС, що забезпечило комплексність дослідження.

Мета дослідження визначена відповідно до його об'єкта та предмета, і полягає у розробці теоретико-практичних рекомендацій щодо вдосконалення адміністративно-правового регулювання виробництва та обігу цементу в Україні з урахуванням зарубіжного досвіду та сучасних викликів, таких як воєнний стан, інтеграція до європейського правового простору, економічна модернізація та екологічна стійкість.

Для досягнення поставленої мети наукового дослідження було передбачено вирішення багатьох завдань, які були успішно досягнуті здобувачем. Зокрема, дисертант здійснив теоретико-правовий аналіз правового забезпечення адміністративно-правового регулювання виробництва та обігу цементу в Україні, приділивши особливу увагу чинній законодавчій базі; проаналізував особливості регулювання зазначеної сфери в умовах дії воєнного стану та специфіку кризових обставин; оцінив основні прогалини в чинному законодавстві й визначив їхній вплив на ефективність правозастосування; дослідив перспективи удосконалення нормативного регулювання, зокрема в контексті гармонізації національних норм із міжнародними стандартами; здійснив аналіз позитивного зарубіжного досвіду адміністративно-правового регулювання цементної галузі та виокремив ключові практики, релевантні для українського правового поля; розробив пропозиції щодо імплементації цього досвіду в умовах сучасного етапу розвитку України з метою підвищення ефективності регулювання виробництва та обігу цементу.

Об'єкт та предмет дослідження визначені відповідно до встановлених вимог та дозволяють всебічно проаналізувати поставлену проблему, не виходячи за межі наукової спеціальності.

Наукова новизна рецензованої дисертації полягає в тому, що дисертація є одним із перших в Україні науковим, комплексним, монографічним дослідженням адміністративно-правового регулювання виробництва та обігу цементу в Україні.

На особливу увагу заслуговують запропоновані автором напрями вдосконалення адміністративно-правового регулювання законодавства України щодо підвищення ефективності виготовлення цементу, викладені у підрозділах 2.1. та 2.2. Запропоновані положення мають прикладне значення для адаптації національного законодавства до європейського.

Істотною перевагою дослідження є ґрунтовний аналіз міжнародного правового досвіду держав, що проведено у підрозділі 3.1. На підставі аналізу, проведеного автором у підрозділі 3.2, надані слушні рекомендації з метою застосування такого досвіду в національному законодавстві.

Сформульовані у дисертації висновки та пропозиції є досить аргументованими й оригінальними, відповідають вимогам сьогодення та можуть бути застосовані на практиці.

Практичне значення одержаних результатів у науково-дослідній сфері, правотворчій діяльності та освітньому процесі достатньою мірою висвітлене у дисертації і сумнівів не викликає.

Повнота викладу положень дисертації в наукових публікаціях, зарахованих за темою дисертації. Основні результати дисертації відображені у 5 наукових статтях, які включені до переліку наукових фахових видань України в галузі юридичних наук, та у 4 тезах доповідей, оприлюднених на науково-практичних конференціях, що відповідає вимогам, передбаченим постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» від 12 січня 2022 року № 44.

Основні положення дисертації, що виносяться на захист у належному обсязі відображені в анотації до дисертації, а її зміст відповідає встановленим вимогам.

Оцінка відсутності / наявності порушення академічної доброчесності. У дисертації звернення здобувача до ідей, думок інших науковців містять посилання на відповідні джерела. Порушень академічної доброчесності у тексті дисертації рецензентом виявлено не було.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертації. Не заперечуючи актуальність проведеного дисертантом дослідження, наукову новизну, обґрунтованість і достовірність положень роботи, значний теоретичний рівень, необхідно зазначити, що окремі положення дисертаційного дослідження ПАЦЮКА Олексія Дмитровича носять дискусійний характер.

1. В роботі зазначено, що сучасний етап розвитку цементної галузі вимагає цифровізації адміністративних процедур, включаючи автоматизацію сертифікаційних процесів через створення електронного реєстру сертифікованої продукції, це, в свою чергу, дозволить забезпечити прозорість і

зменшити корупційні ризики. Дуже слушна пропозиція з боку автора, але ця проблема потребує більшого дослідження і конкретних пропозицій по її впровадженню в діяльність цементної галузі.

2. В роботі автор приділяє увагу важливій складовій правового регулювання – обов'язковості розробки та впровадження екологічних програм для підприємств цементної промисловості. Відповідно до Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» підприємства мають забезпечувати постійний моніторинг своїх викидів, а також проводити регулярну екологічну оцінку своїх виробничих процесів. Пропозиція автора, що дані моніторингу зобов'язані подаватися до державних органів, які здійснюють нагляд за дотриманням екологічного законодавства, є слушною. Однак, на підставі такої пропозиції доцільно було б внести відповідні зміни та доповнення до діючого законодавства.

Слід зазначити, що викладені зауваження переважно мають дискусійний характер, не знижують високого рівня представленої дисертаційної роботи. Вони викликані інтересом до цього дослідження, новизною та актуальністю питань, що розкриваються автором. Зміст дисертаційної роботи та кількість наукових публікацій здобувача переконливо демонструють його наукову компетентність, досконале володіння методологією дослідницької діяльності, здатність систематизувати існуючі наукові здобутки та на їх основі самостійно формувати гіпотези, положення та висновки концептуального характеру, що закладають підґрунтя для подальших наукових здобутків у цій галузі.

Загальний висновок. Дисертаційне дослідження **ПАЦЮКА Олексія Дмитровича** на тему «Адміністративно-правове регулювання виробництва та обігу цементу в Україні» відповідає вимогам, встановленим Порядком підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261, пунктам 6, 7, 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, є завершеною самостійною науково-дослідною роботою, в якій отримано нові науково обґрунтовані результати, що в сукупності вирішують наукове завдання, що має істотне значення для науки адміністративного права, а його автор – **ПАЦЮК Олексій Дмитрович** – заслуговує на присудження йому ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 Право.

Рецензентка:

кандидатка юридичних наук, доцентка

завідувачка кафедри конституційного,

адміністративного та фінансового права

Хмельницького університету управління та права

імені Леоніда Юзькова

Олена ГАЛУС